

Fremsendelse af Sociale Forhold og Beskæftigelses budgetforslag for 2027-2030

22. maj 2026
Side 1 af 7

Vedlagt fremsendes Sociale Forhold og Beskæftigelses bidrag til afdelingernes budgetforslag for 2027-2030.

Materialet omfatter følgende sektorer:

- 120 Decentraliseret Sociale Forhold og Beskæftigelse
- 150 Ikke decentraliseret Sociale Forhold og Beskæftigelse

SOCIALE FORHOLD OG BESKÆFTIGELSE

Mål, Økonomi og Boliger
Aarhus Kommune

Den økonomiske situation

I Sociale Forhold og Beskæftigelse arbejder vi for at understøtte aarhusianernes handlekraft, så de kan skabe den tilværelse, de ønsker - på trods af de udfordringer, de står overfor. Samtidig står Sociale Forhold og Beskæftigelse i disse år i en situation, hvor forudsætningerne på socialområdet har ændret sig, og rammerne på beskæftigelsesområdet er under gennemgående forandring. Det har stor betydning for de 100.000 borgere, som Sociale Forhold og Beskæftigelse har været i kontakt med i 2025.

Effekt og Økonomi

Værkmestergade 15 B
8000 Aarhus C

Telefon: 89 40 20 00

E-mail:
social@aarhus.dk
www.aarhus.dk

Forudsætningerne på socialområdet har ændret sig, fordi flere borgere på socialområdet har behov for hjælp, og deres udfordringer i stigende grad er blevet mere komplekse. Socialområdet har derfor over en årrække været præget af en stigende økonomisk udfordring. Omfanget af udfordringerne er vokset både på landsplan og i Aarhus. Sammenlignet med andre velfærdsområder, så er udgifterne vokset mere på socialområdet. Ifølge Kommunernes Landsforening er serviceudgifterne på de øvrige velfærdsområder kun vokset 3% mellem 2018 og 2024, mens udgifterne på socialområdet i samme periode er vokset 13%. Samme udvikling oplever vi i Aarhus.

Men udfordringerne er ikke kun økonomiske – de spænder bredere og påvirker i høj grad de mennesker, Sociale Forhold og Beskæftigelse møder på daglig basis. Det kommer blandt andet til udtryk ved, at et stigende antal børn og unge mistrives i et omfang, der påvirker deres uddannelsesforløb og muligheder for et selvstændigt og meningsfuldt liv. Samtidig ser vi flere voksne med behov for omfattende indsatser og en generel stigning i kompleksiteten. Det tegner samlet set konturen af nogle bekymrende udviklinger på socialområdet, som ikke blot skal håndteres i budget 2027, men også de næste mange år frem, hvis udviklingen ikke bremses.

22. maj 2026
Side 2 af 7

Sociale Forhold og Beskæftigelse står også midt i implementeringen af den nye beskæftigelsesreform, der ændrer rammerne for beskæftigelsesindsatsen markant. En reform, der fører mange positive elementer med sig. For eksempel får kommunen større frihed til selv at tilrettelægge indsatsen, der også medfører mindre bureaukrati, færre regler og indsatser tilrettet de individuelle behov. Men samtidig bliver den økonomiske ramme også markant mindre. Når reformen er fuldt indfaset, giver den besparelser for i alt ca. 155 mio. kr. svarende til 25% af budgettet. Aarhus har i forvejen en relativt effektiv indsats med et lavere udgiftsniveau end mange andre kommuner. Det kræver derfor skarpe prioriteringer, hvis Aarhus også fremadrettet skal opretholde en effektiv indsats for borgerne.

Det danske arbejdsmarked har de seneste år være præget af høj beskæftigelse og lav ledighed. Men vi ser nu de første tegn på, at udviklingen er ved at vende, og vi står med al sandsynlighed over for en årrække, hvor ledigheden igen vil stige. Det er derfor vigtigt, at vi sikrer os, at konsekvenserne af denne udvikling i videst muligt omfang afbødes. Både beskæftigelsesreformen og den forventede udvikling generelt på beskæftigelsesområdet kalder på, at vi videreudvikler vores beskæftigelsesindsatser. Fremover kommer vi ikke til at lykkes med at hjælpe flere ind i et arbejdsfællesskab, hvis vi blot gør det samme som i dag med færre penge. I de kommende år bliver det derfor vigtigt, at vi har fokus på at investere i og udvikle beskæftigelsesindsatsen i Aarhus igennem investeringsmodeller, så vi kan blive endnu bedre til at hjælpe ledige aarhusianere ind i arbejdsfællesskabet – samtidig med at virksomhederne får adgang til kvalificeret arbejdskraft.

Det samlede økonomiske billede i Sociale Forhold og Beskæftigelse tegner derfor en række udfordringer på tværs af social- og beskæftigelsesområdet. Selvom udfordringerne har forskellige karakter, har de en ting til fælles, nemlig at det stiller krav til prioriteringerne i de kommende år.

Særligt den nuværende udvikling på socialområdet udfordrer både den faglige og økonomiske bæredygtighed på området. Uden den nødvendige støtte risikerer sådanne udfordringer ikke blot at begrænse borgernes trivsel, men også deres frihed til at leve et selvstændigt liv og deltage i samfundet på egne præmisser. Nationalt har der længe været varslet nye tiltag, der skal bidrage til at tage livtag med udfordringerne – men løsningerne bliver

skubbet. Derfor har forligspartierne bag budget 2026 også taget hånd om noget af udfordringen.

22. maj 2026
Side 3 af 7

I foråret 2026 blev forligspartierne bag budget 2026 enige om Omstillingsplanen for Socialområdet. Planen indebærer mærkbare konsekvenser for byens borgere, men bidrager samtidig med en økonomisk reduktion på ca. 43 mio. kr. på kort sigt og 150 mio. kr. fremadrettet til, at Sociale Forhold og Beskæftigelse kommer tættere på økonomisk balance, hvoraf en væsentlig del udgøres af administrative besparelser på 37 mio. kr. Partierne anerkendte dog også, at der stadig udestår en langsigtet økonomisk udfordring i de kommende år. Derfor blev forligspartierne enige om, at den langsigtede ubalance skal adresseres til budgetforliget for 2027. Det første håndtag partierne kan tage i brug er en større vedvarende tilførsel til socialområdet, som vil skabe et mere bæredygtigt økonomisk grundlag på området. I forlængelse heraf lægger Sociale Forhold og Beskæftigelse op til at anvende 20 mio. kr. af egen opsparing i 2027 til at bidrage til håndtering af noget af den økonomiske udfordring. Midlerne vil dels bidrage til at reducere det akutte pres i 2027, dels give mulighed for at håndtere nødvendige og uomgængelige udgifter, herunder tilpasninger i indsatser og øvrige driftsmæssige behov.

Byrådet har tidligere tilført midler til socialområdet, som dog ikke har stået mål med den stigende udvikling i behovet. For at komme de langsigtede udfordringer til livs er der grundlæggende behov for at tilpasse budgettildelingsmodellen på socialområdet. Et enigt flertal blandt byrådets partier bag Omstillingsplan for Socialområdet peger også på, at det er noget, der skal drøftes i forhandlingerne om budget 2027. Analysen af social- og beskæftigelsesområdet fra budget 2026 viste, at Aarhus samlet set har udgifter på socialområdet for børn, unge og voksne, der ligger på niveau med – eller under – det forventede. Når der alligevel opstår et merforbrug, peger det på en stigende uoverensstemmelse mellem de faktiske behov og den måde, budgetterne reguleres på. Budgetmodellerne har til formål at fastholde serviceniveauet i takt med demografiske ændringer. Udfordringen er, at modellen ikke i tilstrækkelig grad afspejler, at en større andel af borgerne har komplekse og ressourcetunge behov – og derfor opstår behovet for en reduktion af serviceniveauet, som omstillingsplanen er et produkt af.

Både lokale og nationale udgiftsanalyser viser, at køb af midlertidige botilbudspladser hos private udbydere er en stor udgiftspost og en væsentlig faktor i den udgiftsstigning, der opleves på socialområdet. Opførelse af egne kommunale botilbud er derfor et vigtigt greb til at reducere udgifterne og sikre en øget selvforsyningsgrad, så flere aarhusianske borgere kan bo tættere på deres familie og netværk. Hvis det skal lykkes, er det nødvendigt med prioritering af midler fra anlægsbufferen.

22. maj 2026
Side 4 af 7

Udfordringerne på socialområdet for børn og unge illustrerer også, at socialområdet er afhængigt af samspillet med de øvrige velfærdsområder. Eksempelvis opleves fortsat afledte effekter af udfordringer på skoleområdet. Når børn og unge mister tilknytningen til skolefællesskaberne, så har det ikke alene konsekvenser for det enkelte barn, men også for familiens tilknytning til arbejdsmarkedet, hvilket blandt andet ses i de seneste års markant stigende udgifter til tabt arbejdsfortjeneste. Tilsvarende på ungeområdet, hvor presset på både vejlednings- og beskæftigelsesindsatser stiger samt særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU), hvor der fortsat er en økonomisk ubalance.

Noget af udviklingen, vi har set på børne- og ungeområdet, har derfor til dels et udspring fra de øvrige velfærdsområder. I dag håndteres konsekvenserne i vidt omfang på socialområdet, selvom årsagerne i mange tilfælde ligger tidligere i forløbet. Det peger på en uhensigtsmæssig opgave- og ansvarsplacering, hvor incitamentene til at investere i tidlige og forebyggende indsatser er svækket.

Aarhus står derudover også over for en kompleks hjemløshedsudfordring, hvor bl.a. skjult hjemløshed, psykiske lidelser og rusmiddelproblemer fastholder borgere i langvarige ophold på herbergerne og ustabile forløb. Samtidig er økonomien på området delvis ustyrbart og præget af en strukturel ubalance, hvor en relativ lille gruppe borgere med meget komplekse behov driver udgifterne. Vejen frem er bl.a. en omlægning fra langvarige, midlertidige ophold til tidligere, bolignære og sammenhængende indsatser. Det er derfor afgørende at fortsætte og videreudvikle den igangværende indsats.

Udvalgsdrøftelser

I løbet af foråret er der planlagt en række temadrøftelser i Social- og Beskæftigelsesudvalget, så udvalget gennem drøftelsen af en række aktuelle emner inddrages i budgetprocessen for budget 2027.

22. maj 2026
Side 5 af 7

Temadrøftelserne sætter fokus på nogle af de vigtigste muligheder og udfordringer for Sociale Forhold og Beskæftigelse, herunder på at synliggøre forslag, der kan bidrage til løsninger. De aktuelle temaer dækker de strukturelle økonomiske udfordringer særligt på botilbudsområdet, børn og unges mistriksel med fokus på tabt arbejdsfortjeneste og særligt tilrettelagt ungdomsudannelse (STU), hjemløseområdet samt sociale investeringer og investeringsmodeller, som kan bidrage til, at flere borgere kan blive del af et arbejdsfællesskab. Med drøftelserne gives politikerne samtidig et godt afsæt for at udarbejde budgetforslag.

Opmærksomheder fra Hoved-MED-Udvalget

Hoved-MED-Udvalget ønsker med sin kvalificering af det tekniske budget 2027 at give udtryk for en række opmærksomhedspunkter og bekymringer for budgettets konsekvenser for arbejds- og personaleforhold.

Hoved-MED-Udvalget gør opmærksom på, at Sociale Forhold og Beskæftigelse jf. omstillingsplanen står midt i betydelige økonomiske udfordringer samtidig med, at en række reformer og forandringer skal implementeres, herunder beskæftigelsesreformen og MSBs nye organisering. Det skaber et usikkert fundament under både medarbejdere og ledere, som udgør en risiko for både arbejdsvilkårene og arbejdsmiljøet. Fx udfordres muligheden for at løse kerneopgaven, hvilket kan have en negativ påvirkning på muligheden for at fastholde og rekruttere kvalificeret arbejdskraft – vel at mærke i en periode, hvor både sager og borgeres behov bliver tiltagende komplekse og derfor forudsætter fortsat høj faglighed hos både medarbejdere og ledere.

Hoved-MED-udvalget ønsker ligeledes at gøre opmærksom på, at løbende kompetenceudvikling af medarbejdere og ledere er en forudsætning for, at opgaveløsningen kan følge – og modsvare – med de mange forandringer på social- og beskæftigelsesområdet.

Hoved-MED-Udvalget understreger, at der er brug for et skarpt blik for konsekvenserne af besparelserne og forandringerne, så det kan sikres, at lede-

re og medarbejdere fortsat har de rette rammer og vilkår for at understøtte aarhusianernes handlekraft, så de kan skabe sig den tilværelse de ønsker, trods livets udfordringer. Det gælder fx ift. at sikre en rimelig balance mellem krav fra politikere, borgere og pårørende – og de ressourcer, der stilles til rådighed for opgaveløsningen. Hoved-MED-udvalget understreger i den forbindelse, at det er afgørende, at budgettet anviser tydelige politiske forventninger til – og prioriteringer af – serviceniveau, opgaveglidning og opgavebortfald. Og at der også tages politisk ansvar for disse forventninger og prioriteringer når hverdagen rammer efter budgetforhandlingerne og konsekvenserne af budgettet mærkes hos borgere, pårørende og ansatte.

22. maj 2026
Side 6 af 7

Herudover gør medarbejdersiden i Hoved-MED-udvalget opmærksom på, at medarbejdere i MSB allerede i dag står situation, som hverken opleves fagligt eller driftsmæssigt forsvarlig. Opgaver, ressourcer og arbejdsmiljø hænger ikke sammen og de samtidige krav om besparelser, personalereduktioner, reformimplementering og håndtering af stigende kompleksitet presser driften og udfordrer organisationens bæredygtighed. Effektiviseringer og besparelser kan ikke forventes realiseret uden direkte konsekvenser for kvalitet og kapacitet. Det har en negativ afsmittende effekt på medarbejdernes psykiske arbejdsmiljø, sygefravær og sikkerhed, herunder øges risikoen for vold og trusler.

Medarbejdersiden vurderer desuden, at den rekrutterings- og fastholdelsesudfordring, der følger, vil medføre et tab af viden og erfaring, der lægger et yderligere pres på driften og kvaliteten i opgaveløsningen. Derfor er der brug for betydelige investeringer i kompetencer, oplæring og faglig understøttelse, der modvirker dette.

Medarbejdersiden ønsker også at kaste lys på de udfordringer, der opstår når besparelser svækker den forebyggende indsats – i MSB og på tværs af magistratsafdelinger. Problemer forskydes i stedet for forebygges – med stigende udgifter og menneskelige omkostninger til følge.

Medarbejdersiden vurderer, at den tilbagevendende og langvarige brug af forbrugs- og ansættelsesstop forstærker ovenstående problemstillinger. Samlet set vurderer medarbejdersiden, at der er en væsentlig risiko for, at de planlagte besparelser og forandringer ikke kan gennemføres inden for forsvarlige rammer, uden at det får negative konsekvenser. Hvis ikke der

skabes en reel sammenhæng mellem krav og ressourcer, er der en høj risiko for, at både arbejdsmiljø og kvalitet forværres, og at de samlede omkostninger på sigt dermed øges snarere end reduceres.

22. maj 2026
Side 7 af 7

Michael Christensen
Rådmand

/

Erik Kaastrup-Hansen
Direktør